

Debreceni Ítéltábla

Bf.III.639/2024/9.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2025. január hó 9. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű elítélt és társai ellen indított büntető ügyben a Debreceni Törvényszék 2024. július hó 8. napján kihirdetett 24.B.130/2023/87. számú ítéletét megváltoztatja annyiban, hogy az vagyoni érdekelt teljes neve „felszámolás alatt” (cégjegyzékszám: cégjegyzékszám1, székhely: székhely szám, felszámoló: felszámoló. szám, felszámolóbiztos: felszámolóbiztos) vagyoni érdekelttel szemben *68 489 029 (hatvannyolcmillió-négy száznyolcvankilencezer-huszonkilenc) forint összeg erejéig vagyonek Kobzást* rendel el.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet az vagyoni érdekelt teljes neve „felszámolás alatt” vagyoni érdekelt tekintetében helybenhagyja.

A másodfokú határozat ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A Debreceni Törvényszék a 2024. július hó 8. napján kihirdetett 24.B.130/2023/87. számú ítéletében bűnösnek mondta ki I. rendű elítélt I. rendű vádlottat társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont], 3 rendbeli hamis magánokirat felhasználásának vétségében, melyből 1 rendbelit folytatólagosan, 3 rendbelit társtettesként követett el (Btk. 345. §); II. rendű elítélt II. rendű vádlottat társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] és 2 rendbeli folytatólagosan, társtettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §); míg Terhelt1 III. rendű vádlottat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont], költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4)

bekezdés b) pont] és 2 rendbeli hamis magánokirat felhasználásának vétségében, melyből 1 rendbelit bűnsegédként követett el (Btk. 345. §).

[2] Ezért I. rendű elítélt I. rendű és II. rendű elítélt II. rendű vádlottakat halmazati büntetésül személyenként 2 év, végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett börtön fokozatú szabadságvesztés büntetésre, 250 napi tétel pénzbüntetésre és 3 év gazdálkodó szerv általános vezetését ellátó tagja, illetve igazgatója, szövetkezet igazgatóságának vagy felügyelőbizottságának tagja, gazdasági társaság vezető tisztségviselője, felügyelőbizottságának tagja, illetve egyéni vállalkozói tevékenység foglalkozástól eltiltásra, Terheltl III. rendű vádlottat halmazati büntetésül 2 év, végrehajtásában 5 évi próbaidőre felfüggesztett börtön fokozatú szabadságvesztés büntetésre, 300 napi tétel pénzbüntetésre és 5 év gazdálkodó szerv általános vezetését ellátó tagja, illetve igazgatója, szövetkezet igazgatóságának vagy felügyelőbizottságának tagja, gazdasági társaság vezető tisztségviselője, felügyelőbizottságának tagja, illetve egyéni vállalkozói tevékenység foglalkozástól eltiltásra ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét I. rendű elítélt I. rendű vádlott esetében 2000 forintban, II. rendű elítélt II. rendű vádlott esetében 1500 forintban, Terheltl III. rendű vádlottnál pedig 3000 forintban állapította meg. A szabadságvesztés büntetés végrehajtása esetére a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napban rögzítette. Rendelkezett a bűnjelként lefoglalt elektronikus adat, CD lemezen könyvelési anyag, számlák, átadás-átvételi jegyzőkönyvek és további könyvelési iratanyag, számlatömbök lefoglalásának megszüntetéséről és azok közül az eljárással érintett vagyoni érdekelt-t érintő bűnjeleket a felszámoló cég Kft. képviselőjében felszámolóbiztos felszámolóbiztos, az cég1. Kft.-t érintő iratokat az cég felszámolója. felszámoló részére rendelte el kiadni. A további bűnjelek közül az elektronikus levelezések lefoglalását is megszüntette és azok egy részét felszámoló biztos2 részére, más részét a benyújtó2 Észak-Alföldi Bűnügyi Igazgatóság részére rendelte el kiadni. A Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium által előterjesztett polgári jogi igény elbírálását egyéb törvényes útra utasította, illetve kötelezte a vádlottakat a felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

[3] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyészség jelentett be fellebbezést Terheltl III. rendű vádlott terhére, a büntetés súlyosítása érdekében, továbbá az anyagi jogi szabályok téves alkalmazása miatt az vagyoni érdekelt teljes neve „felszámolás alatt” vagyoni érdekelt vagyonának terhére 68 489 029 forint összeg erejéig vagyonek Kobzás elrendelése végett. E fellebbezésnek a Terheltl III. rendű vádlottal szemben kiszabott büntetés súlyosítására irányuló részét a Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.315/2024/2. számú átiratában visszavonta.

[4] A Hajdú-Bihar Vármegyei Főügyészség a B.315/2019/173. számú fellebbezésének a vagyonek Kobzás elrendelésére irányuló részében kifejtett érvelése szerint az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium a bírósági eljárás során polgári jogi igényt nem terjesztett elő, melynek kapcsán utalt a egyéb érdekeltl Gazdaságfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárságnak a 2021. július hó 9. napján kelt és a nyomozó hatósághoz 2021. július hó 14. napján érkezett beadványára, amely szerint a büntetőeljárásban egyéb érdekeltként kíván részt venni és a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 58. § (5)

bekezdés a) pontja alapján bejelentette a bűncselekménnyel okozott vagyoni hátrány összegét. Polgári jogi igény bejelentéséről e beadvány semmilyen adatot nem tartalmazott, erre a Be. 58. §-a nem is ad lehetőséget. Hangsúlyozta azt is, hogy a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium a Debreceni Törvényszék adatkérésére adott 2024. február hó 16. napján kelt válaszában azt közölte, hogy korábban a egyéb érdekelt¹, majd a Miniszterelnökség által ellátott feladat és hatásköröket az újonnan felállított minisztérium látja el és a jogelődök a felszámolási eljárás során hitelezői igényt jelentettek be, illetőleg a nyomozás során előterjesztett kárigényt fenntartja. Ilyen kárigény azonban az okiratok tanúsága szerint nem került előterjesztésre, mint ahogy polgári jogi igény bejelentésére sem került sor, így annak egyéb törvényes útra történő utasítása is téves, ezért az elsőfokú bíróságnak a törvény kötelező erejű rendelkezése folytán vagyoneinkobzást kellett volna elrendelnie az ügyészség indítványának megfelelően.

[5] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a már fentebb felhívott Bf.315/2024/2. számú átiratában az ügyészségnek az eljárással érintett vagyoni érdekelt. „f.a.” vagyoni érdekelt terhére 68 489 029 forint összegre vonatkozó vagyoneinkobzás elrendelése iránti fellebbezését a Btk. 74. § (1) bekezdésének a) pontjára és (2) bekezdésére, valamint a Kúria 69. BK véleményére tekintettel alaposnak találta.

[6] További álláspontja szerint az elsőfokú bíróság relatív eljárási szabálysértést követett el, amikor az ügyészség vagyoneinkobzás elrendelésére irányuló indítványára tekintettel az eljárással érintett vagyoni érdekelt. „f.a.” gazdasági társaság felszámolója, a felszámoló cég Kft. felszámolóbiztos – felszámolóbiztos – részére a tárgyalás elnapolásával nem biztosította az észrevétel és indítványtétel jogát, hiszen az eljárással érintett vagyoni érdekelt. „f.a.” a Be. 57. § (1) bekezdés b) pontja értelmében vagyoni érdekeltnek tekinthető. A Be. 57. § (2) bekezdés e) pontja szerint a vagyoni érdekelt egyebek mellett jogosult arra, hogy az őt érintő körben jogorvoslattal éljen. Hivatkozott a Be. 69. § (1) bekezdés a) pontjában, a (2) bekezdés b) pontjában, az (5) bekezdés c) pontjában, illetve a 72. § (3) bekezdésében, valamint a 131. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezésekre, amelyekre tekintettel indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az eljárással érintett vagyoni érdekelt. „f.a.” jogi személy részére az elsőfokú ítélet és a másodfokú ügyészségi indítvány megküldésével észrevételezési jogot biztosítson.

[7] Mindezen túl az ügyészség fellebbezésében foglaltakkal egyezően rögzítette, hogy a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium a bírósági eljárás során polgári jogi igényt nem terjesztett elő, de erre a Be. 58. §-a nem is ad lehetőséget, a minisztérium ugyanakkor az eljárással érintett vagyoni érdekelt. felszámolási eljárásban hitelezői igénybejelentéssel élt. Felhívta az egyes Európai Unió alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (11.05.) Korm. rendelet 1. számú mellékletének 261. pont 1., 3. és 4. alpontjait, továbbá a vagyoneinkobzásról szóló 69. BK vélemény II. pont a) és b) alpontjait, amelyek nyomán a törvényszéknek a vagyoneinkobzás elrendeléséről rendelkeznie kellett volna, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének a Be. 598. § (2) bekezdése szerinti tanácsulésen történő megváltoztatására, az vagyoni érdekelt teljes neve „felszámolás alatt” vagyoni érdekelttel szemben 68 489 029 forint összeg erejéig vagyoneinkobzás elrendelésére, egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

[8] A felszámoló cég Kft., mint az eljárással érintett vagyoni érdekelt. „f.a.” kijelölt felszámolója részéről eljáró felszámolóbiztos felszámolóbiztos a másodfokú bíróság által részére megküldött ügyiratok tartalmának ismeretében a másodfokú bírósághoz 2024. november hó 5. napján érkezett észrevételében rögzítette, hogy az eljárással érintett vagyoni érdekelt. „f.a.” felszámolása 2022. szeptember 29. napján kezdődött, az adós képviselője – I. rendű elítélt I. rendű terhelt – iratanyagot nem adott át. Az adós vagyonán zár alá vétel, foglalás, végrehajtás a felszámolás miatt megszűnt, a felszámoló értesítést a nyomozó hatóságtól nem kapott, ezért a felszámolóbiztos a vagyontárgy (Plystyrene 4N típusú tömbösítőgép) meghirdetése mellett döntött, amely ezidáig eredménytelen volt, az ötödik hirdetést pedig a felszámoló visszavonta. A vagyontárgyon jelzálog nincs, a pályázat miatt a Miniszterelnöki Hivatal „E” kategóriás hitelezői igénye visszaigazolásra került.

[9] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a 2024. november 20. napján kelt, Bf.315/2024/6. számú átiratában a korábbi indítványát annyiban módosította, hogy az vagyoni érdekelt teljes neve „felszámolás alatt” vagyoni érdekelt vagyonának terhére a Btk. 75. § (1) bekezdés b) pontja alapján indítványozta a vagyonelkobzást 68 489 029 forint összeg erejéig pénzösszegben kifejezve elrendelni. Kifejtette, hogy mivel a felszámolóbiztos tájékoztatása szerint az adós képviselője, I. rendű elítélt I. rendű terhelt semmilyen iratanyagot nem adott át a részére, ebből következően a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 63/B. § (1) bekezdése alapján egyszerűsített felszámolási eljárás kezdeményezésére kerülhet sor. Az elsőfokú ítélet indokolásának [77] bekezdésében írt megállapítást helyesbítendőnek tartotta azzal, hogy a felszámolóbiztos tájékoztatása 2023. október 3. napján kelt, az NHKV hitelezői igénye valójában 25 736 forint, illetve a „vagyis a benyújtó 171 829 548 forint összegben” közlés mellőzendő, mert az a felszámoló tájékoztatásában nem szerepelt és a benyújtó követelése nem egységesen az „A” kategóriába tartozik, hanem az adó az „E” kategóriába, a késedelmi kamat, pótlék, bírság pedig „G” kategóriába. Utalt arra, hogy a Cstv. 57. § (1) bekezdés e) pontja értelmében a kielégítési sorrend szempontjából az adók, a bünyügyi hitelezői igénybejelentés, továbbá a visszafizetendő támogatások egyaránt az úgynevezett „E” kategóriába sorolt hitelezői igények körébe tartoznak. A Cstv. 57. § (5) bekezdése értelmében ha az (1) bekezdés e)-g) pontjában szereplő követelések kielégítésére nincs elegendő fedezet, az egyes csoportokba tartozó hitelezőket – először az e), az f), majd a g) pontban szereplőket – követeléseik arányában kell kielégíteni.

[10] Hangsúlyozta, hogy a csődtörvény két csoportra osztja az állam büntetőjogi vagyoni igényét; a pénzösszeg megfizetésére irányuló kötelmi jellegű igényeket a törvény beintegrálja a felszámolási eljárásba. Ezek közé tartozik a pénzösszegben kifejezve elrendelt vagyonelkobzás, az azt biztosító zár alá vétel, a jogi személlyel szembeni pénzbírság és a bünyügyi költség. Ezzel szemben az egy meghatározott a bűncselekmény elkövetéséhez közvetlenül vagy közvetve kapcsolódó vagyontárgy tulajdonjogának elvonására irányuló dologi jellegű állami igény nem tartozik a csődtörvény hatálya alá, az adott vagyontárgyat figyelmen kívül kell hagyni a felszámolás szempontjából. Érvelése szerint ezért a pénzösszegben kifejezve elrendelt vagyonelkobzás bünyügyi hitelezői követelésként nyerhet kielégítést. A Cstv. 79/A § (2) bekezdés a) pontja értelmében a pénzösszegben kifejezve elrendelt vagyonelkobzás alatt a Btk. 75. § (1) bekezdésében meghatározott vagyonelkobzás

értendő. Álláspontja szerint a meg nem fizetett adó révén elért gazdagodás elkobzására kizárólag a Btk. 75. §-a alapján nyílik lehetőség, ezért tartotta indokoltnak a vagyoneklobzás jogcímének módosítását a Btk. 75. § (2) bekezdésére.

[11] További érvei szerint az „E” kategórián belül szereplő, az ügyészség által indítványozott 68 489 029 forint összegű vagyoneklobzási indítvány mint bűnügyi hitelezői igénybejelentés a kielégítési sorrendben az adók mögött szerepel, a bűnügyi hitelezői igénybejelentés pedig megelőzi az ugyanebbe a csoportba sorolt államháztartási, európai uniós forrásból származó támogatások követeléseit. Mivel a felszámolóbiztos tájékoztatása szerint a társaság vagyona valamennyi hitelezői igény maradéktalan kielégítésére nem elegendő, az állam büntetőjogi igényének érvényesülése érdekében a teljes megtérülés reményének alaptalansága ellenére sem tartotta indokoltnak a vagyoneklobzási indítvány összegének módosítását.

[12] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet ellen bejelentett ügyészségi fellebbezést a Be. 598. § (2) bekezdése alapján tanácsulésen bírálta el figyelemmel arra, hogy az kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés b) pontján alapul.

[13] Az ügyészség fellebbezése alaposnak bizonyult, ugyanakkor a fellebbviteli főügyészség érveit nem teljes mértékben osztotta az ítéltábla.

[14] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a korlátozott felülbírálatra figyelemmel a Be. 590. § (3), (5) és (7) bekezdésében foglaltak szerint bírálta felül. Mindez azt jelenti, hogy mivel az ügyészség jogorvoslata kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés b) pontján alapul, ezért a másodfokú bíróság az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett rendelkezését bírálta felül a Be. 590. § (3) bekezdésének megfelelően.

[15] A Be. 590. § (5) bekezdésének szabályai azonban a felülbírálatot kiterjesztik ilyen esetben is az eljárási szabályok betartására, az abszolút és súlyos relatív hibából eredő hatályon kívül helyezési okok esetleges fennállásának vizsgálatára, a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezésre, ha a vádlottakat fel kell menteni, vagy velük szemben az eljárást meg kell szüntetni, valamint a bűncselekmények minősítését érintő rendelkezésre [Be. 590. § (5) bekezdés a) pont aa) és ab) alpontok – c) pont (5a) bekezdés].

[16] Az ítéltábla a korlátozott felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék az eljárást perrendszerűen folytatta le, nem vétett úgynevezett abszolút, az elsőfokú bíróság ítéletének szükségszerűen hatályon kívül helyezését eredményező eljárási szabálysértést [Be. 607. § (1) bekezdés, Be. 608. § (1) bekezdés], de nem észlelt az előzőekben fel nem sorolt olyan eljárási szabálysértést sem, amely lényeges hatással lett volna az eljárás folytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmények minősítésére, vagy a büntetések kiszabására

[Be. 590. § (5a) bekezdés]. Ilyen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási hibákra nem is történt hivatkozás.

[17] Ki kell térni arra – e körben egyetértve a Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.315/2024/2. számú észrevételében írtakkal –, hogy az elsőfokú bíróság relatív eljárási szabálysértést követett el, amikor az ügyészség vagyoneklobzás elrendelésére irányuló indítványára tekintettel az eljárással érintett vagyoni érdekelt. „felszámolás alatt” gazdasági társaság felszámolója, a felszámoló cég Kft. felszámolóbiztosára részére nem biztosította az észrevétel és indítványtétel jogát.

[18] A Be. 57. § (1) bekezdés b) pontja szerint az eljárással érintett vagyoni érdekelt. „f.a.” vagyoni érdekeltnek tekintendő. A vagyoni érdekelt eljárási jogosultságait a Be. 57. § (2) bekezdése tartalmazza. A Be. 69. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a vagyoni érdekelt és az egyéb érdekelt személyesen, vagy – ha e törvény személyes eljárási kötelezettséget nem ír elő – meghatalmazott képviselője útján eljárhat, ha a polgári jog szabályai szerint teljes cselekvőképességgel rendelkezik. A (2) bekezdés b) pontja szerint személyesen, vagy – ha e törvény személyes eljárási kötelezettséget nem ír elő –, meghatalmazott képviselő útján akkor is eljárhat a vagyoni érdekelt, ha az 57. § (1) bekezdésében meghatározott dologról, vagyonról és adatról a polgári jog szabályai szerint érvényesen rendelkezhet. A Be. 69. § (5) bekezdés c) pontja szerint a vagyoni érdekelt nevében – ha e törvény személyes eljárási kötelezettséget nem ír elő – a törvényes képviselője jár el, ha nem természetes személy.

[19] A Be. 131. § (2) bekezdésében írt rendelkezések szerint, ha a vagyoni érdekeltnek nincs meghatalmazott képviselője, a bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság az ügy iratait a törvényes képviselő részére kézbesíti.

[20] A Be. 72. § (3) bekezdése szerint a vagyoni érdekelt törvényes képviselője a képviselt személy e törvény szerinti jogait gyakorolhatja. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:29. § (1) bekezdése szerint a jogi személy törvényes képviselőjét a vezető tisztségviselő látja el. A korlátolt felelősségű társaság képviselőjét főszabály szerint vezető tisztségviselője látja el (Ptk. 3:116. §). A Cstv. 34. § (2) bekezdés első mondata értelmében azonban a felszámolás kezdő időpontjától a gazdálkodó szervezet vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatot csak a felszámoló tehet.

[21] Összességében az elsőfokú bíróság a fentebb idézett jogszabályi rendelkezések ellenére az eljárással érintett vagyoni érdekelt. „f.a.” vagyoni érdekelt felszámolója nevében eljáró felszámolóbiztos részére nem biztosította az észrevétel és indítványtételi jogát, amely eljárási szabálysértést a másodfokú bíróság a szükséges iratok megküldésével és a felszámolóbiztos részére észrevételi és indítványtételi jog biztosításával kiküszöbölte, így összességében e perrendi anomália nem jelentett a Be. 590. § (5) bekezdés a) pont ab) pontja nyomán olyan, a Be. 609. § (1) bekezdésében írt hatályon kívül helyezési okot, ami az elsőfokú ítélet megsemmisítését tette volna szükségessé.

[22] A Be. 591. § (2) bekezdés a) pontja értelmében a másodfokú bíróság nem vizsgálhatta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította, mert a fellebbezést kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés alapján jelentették be. Ilyen formájú jogorvoslatnál az elsőfokon megállapított tényállás rögzül, azaz a tényálláshoz kötöttség teljes. A kijavítás szabályai szerint a nyilvánvaló elírások, hibák orvosolhatók a történeti események érdemének érintése nélkül, de jelen esetben történeti tényállást érintő hiba sem merült fel, csupán az ítélet indokolásának [77] bekezdésében rögzítettek szorultak helyesbítésre a fellebbviteli főügyészség észrevételében írtakkal egyetértve, miszerint az NKHV Zrt. helyesen *25 736 forint* összegben jelentett be hitelezői igényt, a felszámolóbiztos tájékoztatása *2023. október 3. napján kelt és 2023. október 6. napján érkezett*. Ezen túlmenően ugyanezen [77] bekezdésből az arra vonatkozó utalás, amely szerint a benyújtó *2 171 829 548 forint* összegű követelése az „A” kategóriába tartozna, mellőzésre szorult, hiszen az a felszámoló felhívott tájékoztatásában nem szerepel és a benyújtó követelése sem egységesen az „A” kategóriába tartozik.

[23] Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a terheltek bűnösségére, a felülbírálat kiterjesztése során a másodfokú bíróság nem észlelt olyan körülményt, amely a terheltek felmentését, vagy az eljárás megszüntetését tenné szükségessé.

[24] Ki kell térni arra, hogy a Be. 590. § (6) bekezdése szerint ha a fellebbezést az 583. § (3) bekezdés b) pontja alapján jelentették be – mint ahogy jelen esetben is – a másodfokú bíróság a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezést az (5) bekezdés alapján akkor bírálja felül, ha

a) a bűnösség megállapítására, illetve a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezést megváltoztatja, vagy

b) a kiszabott büntetés, vagy alkalmazott intézkedés törvénysértő.

[25] Tekintettel arra, hogy a terheltek bűnösségének megállapítására, illetve a bűncselekmények minősítésre vonatkozó rendelkezések megváltoztatására nem került sor, a velük szemben kiszabott büntetések nem törvénysértőek, ezért a másodfokú bíróság a vádlottakkal szemben kiszabott joghátrányok alkalmazására vonatkozó rendelkezéseket a fentebb hivatkozott Be. 590. § (6) bekezdése szerint nem bírálhatta felül.

[26] Az ügyészség fellebbezése helytálló, miszerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az eljárással érintett vagyoni érdekelt. „f.a.” vagyoni érdekelttel szemben nem rendelt el vagyoneklobzást.

[27] Az elsőfokú bíróság ítéletének [92] bekezdésében kifejtett álláspontja szerint az okozott vagyoni hátrány megtérítésére kizárólag a felszámolási eljárás keretében van

lehetőség, amelynél fogva a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium polgári jogi igényének elbírálását egyéb törvényes útra utasította. Utalt arra, hogy a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium tájékoztatása szerint 2023. november hó 4. napján megkeresték a felszámoló cég Kft-t 99 210 122 forint támogatási összeg és 8 233 590 forint összeget kitevő ügyleti kamatállománynak a Cstv. 57. § (1) bekezdés „E” kategóriájába való sorolásáról és indítványozták, hogy a felszámoló a Cstv. 37. § (2) bekezdése rendelkezésével összhangban a Cstv. 29. *(helyesen 28.)* § (2) bekezdés f) pontjában foglalt határidőn belül benyújtott hitelezői igényüket ismerje el és ennél fogva hitelezőként a Miniszterelnökséget vegye nyilvántartásba. Emellett csatolták a felszámoló cég Kft. felszámoló tájékoztatását, amely szerint a Miniszterelnökség igényeként 107 690 734 forint összeg nyilvántartásba vételre került.

[28] A Btk. 74. § (1) bekezdésének a) pontja szerint vagyonekobjást kell elrendelni arra a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyonra, amelyet az elkövető a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett.

[29] A Btk. 74. § (2) bekezdése értelmében a vagyonekobjást el kell rendelni arra a bűncselekmény elkövetéséből eredő, a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett vagyonra is, amellyel más gazdagodott. Ha gazdálkodó szervezet gazdagodott ilyen vagyonnal, a vagyonekobjást a gazdálkodó szervezettel szemben kell elrendelni.

[30] A Kúria 69. BK véleményének I. pontja szerint a vagyonekobjás célja a bűnös úton elért vagyongyarapodás elvonása. A Kúria 95. BK vélemény III. része a költségvetési csalás elkövetőjével szemben ad további iránymutatást. E szerint a költségvetési csalás elkövetőjével szemben akkor, ha a bűncselekmény a költségvetésbe történő befizetési kötelezettséggel függ össze, a költségvetési bevétel csökkenésével azonos mértékű vagyonekobjást kell elrendelni. A kétszeres elvonás tilalmára tekintettel akkor, ha a kiesett bevétel megfizetésére a jogosulatlanul igénybe vett kedvezmény, illetve a jóváhagyott céltól eltérően felhasznált pénzeszközök visszafizetésére az annak kapcsán eljárni jogosult hatóság az elkövetőt vagy azt a gazdálkodó szervezetet, amelyik azzal gazdagodott, már kötelezte, nincs helye vagyonekobjás alkalmazásának. Amennyiben a kötelezés nem éri el a bíróság által megállapított bevételkiesés, jogosulatlanul igénybe vett kedvezmény, illetve a jóváhagyott céltól eltérő felhasználás mértékét, az intézkedést – az egyéb feltételek fennállása esetén – a fennmaradó részre kell alkalmazni. (A Kúria 4/2015. Büntető Jogegységi Határozatának F/ pontja átvette az előbbieken megfogalmazott elveket.)

[31] Az ítéltábla a teljesség igénye végett jelzi: a Btk. 74. § (5) bekezdés c) pontjába 2022. március hó 1. napjával bekerült a bírói gyakorlat számára korábban megfogalmazott elvárás, hogy nem rendelhető el vagyonekobjás az (1) bekezdés a) és d) pontja, vagy a (2) bekezdés szerinti vagyonra, ha azzal kapcsolatban a büntetőeljárás tárgyát képező bűncselekménnyel azonos tényállás miatt közigazgatási hatóság, állami adó- és vámhatóság végleges határozatában, vagy közigazgatási perben a bíróság jogerős határozatában fizetési

kötelezettséget állapított meg a fizetési kötelezettség erejéig. Mindez azonban az elkövetéskori Büntető Törvénykönyv alapján kialakult bírói gyakorlatnak is része volt.

[32] Vagyonekobbzás kizárólag a bűncselekmény folytán – annak során, vagy azzal összefüggésben – beállott vagyonnövekményre (vagyongyarapodásra) rendelhető el (BH2016.162. [50] bekezdés). A BH2017.142. II. számú eseti döntés szintén rámutat arra, hogy vagyonszerzésnek tekintendő az is, ha a bűncselekmény a költségvetésbe történő befizetési kötelezettséggel függ össze; az elkövető vagy más személy, illetve gazdasági társaság a költségvetési bevétel csökkenésével azonos mértékű vagyont szerez a befizetés elmulasztásával, így a költségvetési bevétel csökkenésével azonos mértékű vagyonekobbzást kell elrendelni.

[33] Az irányadó tényállásból kiderül, hogy az eljárással érintett vagyoni érdekelt. „f.a.” összesen 146 701 029 forint bűncselekményből származó vagyonra tett szert a valótlan tartalmú bizonylatok felhasználásával megszerzett Európai Unió forrásból származó költségvetési támogatás és a jogosulatlan általános forgalmi adó levonás útján. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Csongrád Vármegyei Adó- és Vámigazgatósága a bűncselekménnyel összefüggésben adóigazgatási eljárásban 38 212 000 forint adóhiányt állapított meg a vagyoni érdekelt terhére, amely összeg erejéig vagyonekobbzásnak a kétszeres elvonás tilalmára tekintettel nincs helye. I. rendű elítélt I. rendű és II. rendű elítélt II. rendű terheltek összesen 40 000 000 forint összegű megtérítést eszközöltek az eljárás során, amely összeg szintén csökkent a vagyonekobbzás összegét.

[34] A fentebb felhívott Btk. 74. § (1) bekezdés a) pontjában és (2) bekezdésében, valamint a Kúria 95. BK vélemény III. pontjában írtakra tekintettel nem mutatkozott helytállónak a fellebbviteli főügyészség Bf.315/2024/6. számú észrevételében írt azon álláspont, amely szerint a meg nem fizetett adó révén elért gazdagodás ekobbzására kizárólag a Btk. 75. §-a alapján nyílik lehetőség, ezért a vagyonekobbzást a Btk. 75. § (2) bekezdése szerint kell elrendelni.

[35] Mind a büntetőtörvény, mind a Kúria 95. BK véleménye, illetve a következetes bírói gyakorlat szerint is egyértelmű, hogy vagyonszerzésnek tekintendő, ha a bűncselekmény költségvetésbe történő befizetési kötelezettséggel függ össze, az elkövető a költségvetésbe történő befizetéssel kapcsolatos kedvezményt veszi jogosulatlanul igénybe, vagy a költségvetésből származó pénzeszközt a jóváhagyott céltól eltérően használja fel, amely esetben a Btk. 74. § (1) bekezdés a) pontja alapján kerülhet sor a vagyonekobbzásra. Mivel a Btk. 74. § (1) bekezdés d) pontja főszabályként kötelező erővel előírja a vagyonekobbzás elrendelését arra a vagyonra is, amely a bűncselekmény elkövetéséből eredő, a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett vagyon helyébe lépett, ezért rendelkezik a Btk. 75. § (1) bekezdés akként, hogy a vagyonekobbzást pénzüsszegben kifejezve kell elrendelni, ha a vagyonekobbzás alá eső vagyon már nem lelhető fel, vagy ha a vagyonekobbzás alá eső vagyon az egyéb vagyontól nem különíthető el, vagy az elkülönítése aránytalan nehézséget okozna.

[36] A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az eljárással érintett vagyoni érdekelt. „f.a.” vagyoni érdekelttel szemben a Btk. 74. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése szerint 68 489 029 forint összeg erejéig vagyonelkobzást rendelt el.

[37] Ki kell térni arra is, hogy az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium a bírósági eljárás során polgári jogi igényt nem terjesztett elő.

[38] A Be. 55. § (1) bekezdése szerint magánfél az a sértett, aki vagy amely a bírósági eljárásban polgári jogi igényt érvényesít. A Be. 56. § (4) bekezdése szerint a költségvetést károsító bűncselekmények, valamint az állam sérelmére elkövetett más bűncselekmények esetén polgári jogi igényként nem érvényesíthető az az igény, amelynek érvényesítésére a polgári peres bírósági eljáráson kívüli egyéb eljárás – különösen közigazgatási hatósági, adó, valamint vámigazgatási eljárás – áll rendelkezésre. Sem a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium, sem a jogelődjeként eljáró egyéb érdekelt¹, illetve Miniszterelnökségi Hivatal a büntetőeljárás során polgári jogi igényt nem jelentett be, a egyéb érdekelt¹ csupán azt közölte a nyomozó hatósággal, hogy egyéb érdekeltként kíván részt venni az eljárásban a Be. 58. §-ban szabályozott rendelkezések szerint és a Be. 58. § (5) bekezdés a) pontja alapján bejelentette a bűncselekménnyel okozott vagyoni hátrány összegét 99 210 122 forintban.

[39] A Be. 58. § (1) bekezdése szerint a büntetőeljárásban egyéb érdekelt az a természetes vagy nem természetes személy,

a) akinek, vagy amelynek a jogára vagy jogos érdekére a büntetőeljárásban hozott határozat közvetlen hatással van, vagy

b) aki, vagy amely az őt érintő eljárási cselekménnyel összefüggésben az e törvényben meghatározott jogosultsággal vagy kötelezettséggel rendelkezik.

A Be. 58. § (4) bekezdése értelmében a költségvetést károsító bűncselekmények, valamint az állam sérelmére elkövetett más bűncselekmény esetén a jogszabályban meghatározott szerv a büntetőeljárásban egyéb érdekeltként részt vehet. E jogszabály (5) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy ha a (4) bekezdésben meghatározott szerv az eljárásban egyéb érdekeltként fellép, jogosult arra, hogy a jogszabály szerinti tevékenysége által meghatározott körben a bűncselekménnyel okozott kárra, vagyoni hátrányra, vagy a bűncselekmény elkövetési értékére vonatkozó adatokat bejelentse, bizonyítékot terjesszen elő, indítványt és észrevételt tegyen, közöljék vele azon határozatot, amelyet a törvény alapján a sértettel is közölni kell, illetve a nyomozás során az eljárás megszüntetése ellen panasszal éljen [Be. 58. § (5) bekezdés a)-d) pontok].

[40] Meg kell jegyezni ugyanakkor azt is, amennyiben az illetékes minisztérium a Be. 58. §-ban írtak ellenére polgári jogi igényt terjesztett volna elő, az elsőfokú bíróságnak a polgári jogi igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása esetén is vagyoneklobzást kellett volna elrendelnie a büntető törvény kötelező erejű rendelkezése következtében [Kúria 69. BK vélemény II/2. pont].

[41] A fellebbviteli főügyészség Bf.315/2024/6. számú észrevételében rögzített érvelése kapcsán pedig arra szükséges rámutatni, hogy a Cstv. IV/A. fejezetében írt, a bűnügyi vagyont érintő felszámolásra vonatkozó rendelkezések akkor alkalmazhatók, ha az adóssal szemben nyilvántartásba vett hitelezői követelésre vonatkozóan a büntetőeljárásban zár alá vétel elrendelésére került sor, vagy ha az adós vagyonára a büntetőeljárásról szóló törvényben, vagy a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló törvényben meghatározott zár alá vétel elrendelésére vagy bűnügyi költség viselésére kötelezésre; a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározott lefoglalás elrendelésére; a Btk.-ban meghatározott elkobzás, vagyoneklobzás elrendelésére; vagy a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló törvényben meghatározott pénzbírság elrendelésére került sor [Cstv. 79/A. § (1) bekezdés a)-d) pontjai].

[42] A Cstv. 79/A. (2) bekezdésében írt rendelkezések meghatározzák a bűnügyi hitelezői követelés, a bűnügyi hitelezői igénybejelentés és a bűnügyi hitelezői igény fogalmát. Jelen esetre vetítve e rendelkezések nyomán vagy a fedezetet biztosító zár alá vételről rendelkező, vagy a vagyoneklobzást elrendelő határozat meglétére lenne ahhoz szükség, hogy a Cstv. IV/A. fejezetében írt jogintézmény szóba jöhessen. Bűnügyi hitelezői igény ugyanis az az előzetes vagy végleges bűnügyi hitelezői követelés, amelyet a felszámoló nyilvántartásba vett. A bűnügyi hitelezői követelés pedig jelen esetben az állam olyan követelését jelentené, ami a zár alá vétellel rendelkező véglegessé vált, vagy további jogorvoslattal nem támadható határozat alapján, vagy a pénzösszegben kifejezett vagyoneklobzás alapján áll fenn. A Be. 79/A. § (3) bekezdés határozza meg a bűnügyi hitelezői igény összegét, ami szintén a zár alá vétel elrendeléséről szóló, vagy a vagyoneklobzásról, pénzbírságról, bűnügyi költségről rendelkező határozat meglétét feltételezi.

[43] A fellebbviteli főügyészség álláspontjától eltérően tehát az eljárás jelen szakaszában az ügyészség vagyoneklobzási indítványa nem felel meg a bűnügyi hitelezői igénybejelentés ismérveinek, hiszen nem áll rendelkezésre sem zár alá vételről rendelkező végleges határozat, sem vagyoneklobzást elrendelő határozat. Az ügyészség vagyoneklobzási indítványa önmagában bűnügyi hitelezői követelésnek, így bűnügyi hitelezői igénybejelentésnek sem felelhet meg, jelen esetben csupán a vagyoneklobzás jogerős elrendelését követően jöhet szóba az állam bűnügyi hitelezői követelése.

[44] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla a fentebb jelzett körben és okokból az elsőfokú bíróság ítéletét a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyebekben azt a Be. 605. § (1) bekezdésének felhívásával helybenhagyta.

Debrecen, 2025. január 9.

Dr. Gömöri Olivér s.k.
a tanács elnöke

Dr. Répássy Árpádné dr. Német Laura s.k.
előadó bíró

Dr. Sörös László s.k.
bíró

Záradék: A Debreceni Törvényszék 24.B.130/2023/87. számú ítélete az vagyoni érdekelt teljes neve „felszámolás alatt” vagyoni érdekelt vonatkozásában a jelen határozatban írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2025. január 9.

Dr. Gömöri Olivér s.k.
a tanács elnöke